

ב"ה

ואביטה

שיעורי תורה והתועדויות חסידיות
מהרב יצחק גינזבורג שליט"א

"וביום השמיני ימול" | עמ' ב
פרצוף לימודים בהלכות ברית מילה

רמ"ח אותיות (מג, מה, מו) | עמ' ט
שיעור שבת קדש פרשת שמיני

בעקבות שבעת הרועים | עמ' טז
שבוע שלישי - יעקב אבינו

בארזים נפלה שלהבת | עמ' כא
אוצר הפרשה - נקודה מעובדת לשלחן שבת

תוים לניגון כ"ז ניסן ע"ז | עמ' כג

ג	ל	ע	י	נ	י
ה	א	ב	י	ט	ה
ת	נ	פ	ל	א	ו
ת	ו	ר	ת	ך	

יוצא לאור לקראת שבת
פרשת תזריע-מצורע תשע"ז

לקבלת השיעורים: itiel@pnimi.org

לקבלת סרטוני הוואצאפ: 0507951105

"וביום השמיני ימול"

פרצוף לימודים בהלכות ברית מילה

כתר/דעת: מילה דוחה שבת ומילה דוחה צרעת | חכמה: מצות האב למול את בנו |
בינה: שמחת ההורים בטהרת האם | חסד וגבורה: מילה ביום השמיני לאחר ניץ החמה |
תפארת: חיזוק הגוף היהודי | נצח: מילה תמיד ביום | הוד: ברית בשמיני רק כשמתקיים
"כימי נדת דותה טמא" | יסוד: מילה ביום השמיני ב"זכר ודאי" | מלכות: מילה ביום
השמיני ב"ערלה ודאי"

על שבת וצרעת יש לדרוש את דברי ספר
יצירה¹ "אין בטובה למעלה מענג [שבת] ואין
ברעה למטה מנגע [צרעת]". כברית המילה יש
גילוי עצמי שנעלה גם על ה"אין בטובה למעלה
מענג" ויכול לרדת ולדחות גם את ה"אין ברעה
למטה מנגע".

בלשון ספר יצירה², "אין בטובה למעלה
מענג" הוא בסוד "עמק טוב" ו"אין ברעה
למטה מנגע" הוא בסוד "עמק רע". "עמק טוב"
ו"עמק רע" מכונים כנגד "עטרא דחסדים"
ו"עטרא דגבורות" של הדעת (ובשרש גבוה
יותר היינו **מה** ו-**בן**, דכורא ונוקבא, דז"ת
דעתיק, התענוג המורגש שבכתר) ואילו כברית
יש גילוי שלמעלה מטעם ודעת (עד לבחינת **מה**
ו-**בן** דג"ר דעתיק, האמונה שהיא תענוג עתידי
בלתי מורגש) שדוחה את שניהם (ממד
הלמעלה-מטעם-ודעת מודגש בדברי
האחרונים³ שגם כאשר "מילה דוחה את
הצרעת" בפועל אסור לכוון לקצוץ את הבהרת
והדבר צריך להעשות בדרך ממילא).

מקור⁴ חיוב מצות ברית מילה לדורות הוא
בריש פרשת תזריע: "וידבר הוי' אל משה
לאמר. דבר אל בני ישראל לאמר אשה כי תזריע
וילדה זכר וטמאה שבעת ימים כימי נדת דותה
טמא. וביום השמיני ימול בשר ערלתו".
מפסוקים אלה לומדים חז"ל לימודי הלכה רבים
ונתבונן בהם כסדר הספירות:

כתר/דעת: מילה דוחה שבת ומילה דוחה צרעת

מהפסוק "וביום השמיני ימול" לומדים
שהמילה דוחה את השבת – "ביום" אפילו
בשבת⁵. מהמשך הפסוק, "את בשר ערלתו"
(ומסמיכות דין מילה לדיני צרעת בהמשך
הפרשה) למדו ש"מילה דוחה את הצרעת בין
בזמנה בין שלא בזמנה... 'בשר' ואף על פי שיש
שם בהרת⁶ (למרות שבכלל יש לאו של
"השמר בנגע הצרעת"⁷ שלא לקצוץ את
הבהרת).

⁴ נקודה מעובדת מברית מ"מ שי' ריבר ל' ניסן ע"ז. נרשם
על ידי איתאל גלעדי.
⁵ שבת קלב, א.
⁶ שם עמוד ב.
⁷ דברים כד, ח.

¹ פ"ב מ"ד.

² פ"א מ"ה.

³ בדורושי הרב מיכאל פארשלגר זצ"ל שעתידים לראות
אור בקרוב א"ה.

חסד וגבורה: מילה ביום השמיני לאחר נץ החמה

מ"וביום השמיני ימול" לומדים "שאינ נימול אלא ביום"³⁷ ו"לא מלין... עד שתנץ החמה"³⁸ כאשר "כל היום כולו כשר למילה, אלא שזריזין מקדימים למצות, שנאמר וישכם אברהם בבקר"³⁹,⁴⁰ מדת יום היא מדת החסד והגילוי, "ויקרא אלהים לאור יום"⁴¹, ככתוב ביום הראשון לבריאה – "יום אחד"⁴², יום החסד, שהוא "יומא דאזיל עם כולוהו יומין"⁴³, בסוד "יומם יצוה הוי' חסדו"⁴⁴ (ובפרט "ביום השמיני", יום המילה, הוא חזרה לאותו "יום אחד", לאחר שעבר שבוע שלם). לכן גם הלימוד של "זריזין מקדימים למצוות" הוא מאברהם איש החסד שהשכים בזריזות עם הארת אור החסד של הבקר (זמן תפלת שחרית שתקן אברהם אבינו). אכן, בבקר גופא יש להמתין להנץ החמה, בסוד "ואהביו כצאת השמש בגברתו"⁴⁵ – בתוקף גבורה (שהיא התגברות החסדים), שהרי ברית המילה היא תקופת גבורת האנשים של הרך הנימול. כדי שהאבה לה זוכים מהברית תהיה אהבה כרשפי אש – תוקף האהבה לה זוכה שומר הברית – מחברים את החסד והגבורה במילה ביום (שמדתו חסד) דווקא לאחר "כצאת השמש בגברתו".

חכמה: מצות האב למול את בנו

מ"וביום השמיני ימול" לומדים בירושלמי⁴⁶ (שהוא בבחינת מוחין דאבא) שהאב מצוה על בנו למול. חיוב האב במילת בנו שייך כמוכן לחכמה – פרצוף אבא. המפרשים מסבירים⁴⁷ שהבבלי לא לומד מפסוק זה כי מפרש "ימול" משרש מול בבנין נפעל, הרומז לנימול (ולא למל), אך הירושלמי מפרש "ימול" משרש נמל בבנין קל (בלשון זכר, הרומזת שדווקא האב מחויב במילת בנו).

בינה: שמחת ההורים בטהרת האם

מסמיכות הפסוקים "וטמאה שבעת ימים... וביום השמיני ימול וגו'" השיב רבי שמעון בר יוחאי (השייך ל"זיהרא דאמא עילאה", כנודע בספר הזהר⁴⁸) לשאלת תלמידיו "מפני מה אמרה תורה מילה לשמונה?" – "כדי שלא יהיו כולם שמחים ואביו ואמו עצבים"⁴⁹. השמחה היא פנימיות הבינה (ובפרט השמחה בטהרת האמא – מושגים מובהקים של בינה-אמא). בשמחת מצות מילה – שמחה של מצוה במסירות נפש ושמחה בהמשכיות עם ישראל – נאמר "שש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב"⁵⁰ והיא מקור השמחה בכל מצוות התורה.

³⁷ יבמות עב, ב.

³⁸ מגלה כ, א.

³⁹ בראשית כב, ג.

⁴⁰ פסחים ד, א.

⁴¹ בראשית א, ה.

⁴² עץ חיים שער כ"ה דרוש ה. פע"ח שער חג הסוכות

פ"א. ראה זח"ג קג, א-ב; קצא, א.

⁴³ תהלים מב, ט.

⁴⁴ שופטים ה, לא.

⁴⁶ ירושלמי קידושין פ"א ה"ז.

⁴⁷ ראה בהערות לתורה תמימה עה"פ הערה כה שני טעמים מדוע שונה הלימוד בירושלמי מהלימוד בבבלי (קדושין כט, א) מ"וימל אברהם את יצחק בנו כאשר צוה אתו אלהים" (בראשית כא, ד).

⁴⁸ ח"ג קכד, ב.

⁴⁹ נדה לא, ב.

⁵⁰ תהלים קיט, קסב. ראה שבת קל, א.

השבת, כשהגוף מתחזק, הוא גם נעשה יפה לברית (גם בגשמיות) ויש בכך הידור-מצוה כשהחפצא בו נעשית המצוה יפה ומפואר.

נצח: מילה תמיד ביום

הדין של מילה ביום (הלימוד של ספירת החסד) ממשיך גם כאשר המילה נדחתה: "אין לי אלא הנימול לשמונה שאין נימול אלא ביום, מנין לרבות הנימול לתשעה [באם הילד נולד בין השמשות, שמילתו נדחית למחרת, ליום התשיעי (כלומר, ספק שמיני ספק תשיעי)]. לעשרה [באם הילד נולד בערב שבת או ערב יום טוב בין השמשות, שאין מילתו דוחה שבת והיא נדחית ליום שלאחריה, היום העשירי (כלומר, ספק תשיעי ספק עשירי)]. לאחד עשר [באם הילד נולד בערב שבת הסמוכה ליום טוב, שמילתו נדחית ביומיים נוספים, ליום האחד עשר (כלומר, ספק עשירי ספק אחד עשר)]. לשנים עשר [באם הילד נולד בין השמשות של שבת או יו"ט כששני ימי ראש השנה סמוכים לשבת, שמילתו נדחית בשלושה ימים, ליום השנים עשר (כלומר, ספק אחד עשר ספק שנים עשר)].²² ? תלמוד לומר 'וביום'²³. דין זה שייך לספירת הנצח – ענף החסד, בו עצם הלימוד על

תפארת: חיזוק הגוף היהודי

הגמרא מביאה כטעם למילה ביום השמיני את שמחת ההורים (כנ"ל בספירת הבינה), אך הרמב"ם במו"נ²⁴ הביא דווקא את טעם המדרש "ולמה התינוק נימול לשמונה ימים? שנתן הקב"ה רחמים עליו להמתין לו עד שיהא בו כח"²⁵. קביעת גבול החיזוק דווקא לגיל שמונה ימים (אף שאדם יוצא מכלל נפל דווקא בגיל שלשים יום²⁶) מתאים גם לגוף וגם לנשמה: מצד הגוף, החיזוק נוגע לממד הבהמי של האדם (סוד שם **בן**, בגימטריא **בהמה**), כשם שהבהמה יוצאת מכלל נפל ביום השמיני²⁷. מצד הנשמה, ההמתנה ליום השמיני היא "כדי שתעבור עליו שבת אחת" ועבור יהודי סגולת השבת – אף שהיא עוברת עליו ללא שהוא מודע, ככתינוק שנולד – היא לחזק ולרפא²⁸. הרחמים ("שנתן הקב"ה רחמים עליו") הם פנימיות ספירת התפארת, ובכלל הרפואה (משרש **רפא**) שייכת לתפארת (משרש **פאר**), שעל כן המלאך של ספירת התפארת הוא רפאל – הן רפואת הגוף ("תפארת גופא"²⁹) והן רפואת הנשמה, שהרי דווקא בתפארת מודגש החיבור השלם בין האור והכלי³⁰. ברית המילה היא מקור החיבור הבריא אצל היהודי בין הנפש האלקית והגוף היהודי הקדוש³¹. לאחר

²⁴ ח"ג פמ"ט.

²⁵ דברים רבה ו, א (וראה בהערות תורה תמימה עה"פ אות כב דהמדרש נשמו מהמקשים מדוע הביא הרמב"ם טעם דנפשיה ולא טעם הגמרא, וכי הרמב"ם העדיף את טעם המדרש משום שהוא מתאים גם לזמן הזה, בו בפועל אין נוהגים בדם טוהר).

²⁶ שבת קלה, ב.

²⁷ ראה בהערות בעל התורה תמימה עה"פ הערה כב.

²⁸ הקדמת תקו"ז – "פתח אליהו".

²⁹ ראה תו"א נח ד"ה "ויאמר הו' הן עם אחד".

³⁰ ראה שו"ע אדה"ז או"ח סוף סימן ד (מהדורה תנינא).

²² עולה שישנם חמשה תאריכים בהם מלים לכתחילה – 8, 9, 10, 11, 12 – העולים סה"כ 50, בסוד "תספור חמשים יום" של ספירת העמר (כאשר יום החמישים הוא ה'כולל' שמאיר מעל שבעה שבעות, ז' ברבוע ימים, כשם שיום השמיני, יום המילה, הוא ה'כולל' שמאיר מעל ז' הימים שקדמו לו, כמבואר בכ"ד). בהיות שעשר הוא הממוצע, סביבו סובבים חמשת התאריכים, יש מקור נאה לפתגם החסידים שיום ההולדת של חסיד הוא י' כסלו וברית המילה שלו היא י"ט כסלו, היום העשירי...

תזרוע וילדה זכר... וביום השמיני ימול', עד שיהא זכר משעת לידה"^{לה}.

זכר הוא משפיע בעצם (זכר בגימטריא ברכה) והתורה מלמדת שיש משהו בתכונה הזכרות-ההשפעה שאין להסתירה. יש הטועים לחשוב שכאשר אדם בא על מנת להשפיע באיזה מקום עליו להסתיר את זהותו ואת מגמתו לזמן מה, אך התורה מלמדת שכדי להמשיך מהמדרגה הגבוהה של "וביום השמיני" (שלמעלה מהמציאות, ששלמותה במספר שבע) צריך לפעול כזכר-משפיע באופן גלוי מהרגע הראשון. עצם הזכרות שייכת לספירת היסוד, כח ההשפעה הזכרי, כפשוטו.

מלכות: מילה ביום השמיני ב"ערלה ודאי"

מעבר לוודאות הזכרות לומדים חז"ל שנדרשת גם וודאות של ערלה: "ערלתו" – ערלתו ודאי דוחה את השבת ולא ספק דוחה את השבת"^{לו}, לאפוקי מי שנוולד מהול או אנדרונוס"^{לז}.

פנימיות מדת המלכות היא השפלות – הכרת האדם ברע שמוטבע בו מברייתו"^{לה}, בכך שיש לו "ערלתו" ודאי" שעליו לתקן, כרצון ה' דווקא בעבודת האדם בתיקון עצמו ובתיקון

מילה ביום – המנציחה את הארת "היום" בקיום ברית מילה תמיד"^{כט}.

הוד: ברית בשמיני רק כשמתקיים "כימי נדת דותה" תטמא"

מסמיכות הפסוק "וטמאה שבעת ימים כימי נדת דותה תטמא" ל"וביום השמיני ימול בשר ערלתו" למדו "כל שאמו טמאה לידה נמול לשמונה, וכל שאין אמו טמאה לידה אין נמול לשמונה"^ל (מה שאין כן כשאין טמאה לידה, במקרה של "יוצא דופן" או של אם שנתגיירה בין הלידה למילה"^{לא}). עולה כאן תלות עמוקה בין מילה לנדה"^{לב}, המלמדת שמסוגלת ההידור בשמירת הלכות נדה היא לזכות לזרעא חייא וקיימא של בנים זכרים בהם מקיימים מצות מילה. "ימי נדת דותה" שייכים לספירת ההוד, בה מתקיים "והודי נהפך עלי למשחית"^{לג} בהפיכת ההוד ל"כל היום דוה"^{לד}.

יסוד: מילה ביום השמיני ב"זכר ודאי"

מהסמיכות של "וילדה זכר... וביום השמיני ימול" למדו חז"ל ש"טומטום שנקרע ונמצא זכר... אינו נימול לשמונה, דאמר קרא 'אשה כי

^{כט} וחמשת התאריכים העולים 50 (כנ"ל הערה כח) הם בעצמם בבחינת נצח, כשם שחמשים שנה נחשבים "לעולם" ("עולמו של יובל").

^ל שבת קלה, א.

^{לא} הערות בעל התורה תמימה עה"פ הערה טו. אך, כפי שהביא שם, פסק הרא"ש לחומרא שאין מלים ולד כזה קודם היום השמיני אך גם אין מילתו ביום השמיני דוחה שבת.

^{לב} נדה-מילה משלימים לרובע של יב, קדם.

^{לג} דניאל י, ח.

^{לד} איכה א, יג.

^{לה} בבא בתרא קכו, א (וראה הערות בעל תורה תמימה עה"פ הערה כ שלימוד זה לא הוכרע להלכה בגמרא ובפוסקים ולכן נוהגים לחומרא – אין מלים קודם היום השמיני אך אין המילה בשמיני דוחה שבת).

^{לו} שבת קלד, ב – קלה, א.

^{לז} כהמשך הסוגיא שם וראה גם תוד"ה "ולא ספק דוחה את השבת".

^{לח} וראה מלכות ישראל ח"א מאמר "עץ הדעת טוב ורע" שבתורה נזכרו ט פעמים "טוב" (כנגד ט"ס עד היסוד) לפני הופעת ה"רע", והיינו שמציאות ה"רע" מתחדשת בספירת המלכות.

העולם^{לט} (הספקות האם יש לאדם ערלה נובעים מהצטדקות ורצון לתלות את החסרונות בדברים חיצוניים).

תיקון המלכות – שדווקא כנגדה יש במרכבה גם דמות זכרית (דוד המלך) וגם דמות נקבית (רחל אמנו) – דורש הכרעה ברורה האם האדם הוא זכר או נקבה, ולא טשטוש זהות אנדרוגיני (הנובע מחוסר נכונות לקחת אחריות על חסרונות 'כמו גבר' שמכיר ב"ערלתו' ודאי"). תיקון המלכות נוגע גם לתיקון האישיות בכלל (שהרי המלכות היא-היא ה'אני') וגם לתיקון המדינה כולה, כפשוט (כפי שרואים בדורנו שטשטוש נושא הזהות המינית פוגע בתפקוד מערכות המדינה).

ולסיכום:

כתר/דעת

מילה דוחה שבת (מה דז"ת דעתיק/חסדים שבדעת) ומילה דוחה צרעת (בן דז"ת דעתיק/גבורות שבדעת)

בינה

מילה בשמיני
שההורים
ישמחו

חכמה

האב חייב
למול את בנו

גבורה

מילה לאחר
"צאת השמש
בגברתו"

חסד

מילה ביום
השמיני (ולא
בלילה)

תפארת

מילה בשמיני
שיתחזק כחו

הוד

מילה בשמיני
רק כשהאם
טמאה

נצח

מילה ביום
תמיד

יסוד

"זכר" ודאי
(מרגע לידתו)

מלכות

"ערלתו" ודאי

שבת קדש פרשת שמיני, כ"ו ניסן ע"ז - כפ"ח רמ"ח אותיות (מג, מה, מו)

א. אות מ"ב: הצורך בבקורת עצמית | ב. אות מ"ה (ואות קנ"ב): "גבה מעל גבה" בתורת הקבלה | ג. אות מ"ו: לתת לכלה מקום להתקשט | ד. אבות פ"א מט"ו: "והוי דן את כל האדם לכף זכות" מכח רב-חבר

אצלו בחתונה פולישער חסידים והוא לא רצה שהם ירתעו מהאות הראשונה, אז הוא קבר אותה באמצע...

[אחרי מוסף]

א. אות מ"ב: הצורך בבקורת עצמית

בשר שנתעלם מן העין – מדות בלי בקורת המוחין (הצטדקות)

אמרו לי שהגענו עד אות מב. נמשיך עכשיו לאות מג:

אמרו חז"ל: "בשר שנתעלם מן העין אסור" [זו הלכה ביורה דעה סימן סג סעיף ב. שבשר שאין עליו סימן שהנחתי בלי שמישהו ישיגח עליו ויראה אותו הרי הוא אסור, מחשש שמא החליפו אותו בבשר אחר. כעת נראה איך מסבירים הלכה זו על דרך החסידות].

פירוש הדבר: בשר – זהו ששת המידות [לב בשר, רומז על מדות הלב. בשר הוא דבר רך, יש "לב אבן" ו"לב בשר", "לב אבן" הוא "קשה כארוז" ו"לב בשר" הוא "רך כקנה". כלומר, מדובר כאן על מדות רכות ומתוקנות]; עין – זהו המוחין, שהמוח הוא עיני האדם. והיינו, שהתעוררות המידות ללא שליטת המוחין היא איסור ממש [שוב, מדובר כאן על מדות טובות, "לב בשר", אך אם הן בלי מוחין הלב הוא כמו בשר שנתעלם מן העין שאסור. כעת הוא מסביר מה הכוונה:], והוא מי שמחשיב את עצמו תמיד גערעכט [= צודק] [מדות בלי ביקורת של השכל מובילות להצטדקות, לחשוב תמיד שאני בסדר. מי

גרסאות רמ"ח אותיות

אנחנו^א באמצע ללמוד את רמ"ח אותיות – באמצע מלפני יותר מ-30 שנה... יש את השיעורים האלה מוקלטים משנת תשמ"ה וגם הקלידו אותם. יש כמה גרסאות לרמ"ח אותיות ובכולן יש שיבושים. הגליון הישן הזה הוא הסטנסיל המקורי שעבר בין הבחורים בישיבת תומכי תמימים בליובאוויטש, אבל יש בו הרבה שיבושים. במשך הזמן רצו להוציא את הקובץ נקי משיבושים, אבל אין שום גרסה נקיה ובכל אחת יש חסרונות.

יש כאן דפים שעשה מישהו שהתייעץ אתנו לפני שנים ונסה לתקן את השיבושים, אבל גם בהם יש טעויות. לפני שנה-שנתיים הוציאו את הספר "כתבי הרש"ג" שכולל גם הוא את רמ"ח אותיות מחדש, אבל גם בו יש שיבושים – מה שכן, הוסיפו בו הערות טובות אודות דמויות החסידים וכו' שמזכירים בקובץ. יש גם עוד מהדורה שיצא כתשורה לחתונה לפני כמה שנים – יש לי אותה רק במחשב, אבל גם בה יש טעויות, וגם הפכו בה את הסדר. כנראה שהיו

^א נרשם (מהזכרון) על ידי אליעזר שלמה מזרחי. לא מוגה.

בסוד "אבא יסד ברתא". כתוב "צדק מלכותא קדישא" – המלכות יכולה להיות מתוקנת או לא-מתוקנת. אצל דוד המלך המלכות מתוקנת, הוא מודה על חטאיו, לעומת שאול המלך שבמקום להודות מצטדק. על הודאת המלך על חטאיו דרשו חז"ל "אשר נשיא יחטא" – אשרי הדור שהנשיא מודה על חטאיו. הצטדקות היא מלכות לא מתוקנת, המציאות של ה'אני' הלא-מתוקן, והבקורת העצמית מגיעה מהחכמה, שהפנימיות שלה היא הבטול, כדי לתקן את המלכות ה'אני' ולדון את עצמו בצדק (במקום להצטדק).

ב. אות מ"ה (ואות קנ"ב): "גבה מעל גבה" בתורת הקבלה

את אות מ"ד כבר למדנו בסעודת משיח, אז נלמד כעת את אות מ"ה:

תורה ועולם – בטול וישות – חסידות והקבלה שקדמה לחסידות

מה. הפרש בין 'תורה' ו'עולם' ניש תורה ויש עולם. (כאן כתוב "פירש") אין בזה הבדל גדול, או שהוא פירש או שבא להסביר מה ההפרש. – שתורה היינו ביטול והרגשת אלוקות וכנגד זה הוא עולם וישות, ובההבדל בין מוחין ומידות (כנ"ל אות מ"ג ניש כאן המשך של האות שלמדנו. כתוב "גם את העלם נתן בלבם" – העולם שייך ללב האדם, למדות הלב. "ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ [העולם ומלואו]", בחינת ו"ק, מדות הלב.).

ועוד יש לומר בפשטות: 'עולם' היינו עולמישע [בדרך כלל הכוונה בעולמישע היא לבעלי בתים, כמו שאומרים שיש דעת בעלבתים ויש דעת תורה. הש"ך כותב שדעת בעל-בית היא היפך דעת תורה, אפילו אם הבעל-בית הזה יודע ספר ופוסק הלכה עם

לשמה. מה שאין כן אם נדמה בנפשו שהעבודה שלא לשמה היא כדבעי לכתחילה, כלומר שהוא מצטדק בעצמו וחושב שהוא עובד את השי"ת על צד הטוב ביותר במצבו העכשווי. בחב"ד מבואר שהדרגה הגבוהה של עבודה שלא לשמה היא העבודה של "אליבא דנפשיה", קיום תורה ומצות מתוך כוונה מודעת לתקן את נפשו. היות שהוא חושב על עצמו (תוך שקיעה בתיקון נפשו) עבודה זאת נקראת "אחור" ולא "קדם". עבודה בבחינת "קדם" היינו שהוא חושב רק על ה' וקיום רצונו יתברך, ומסיח דעת מעצמו (כולל תיקון עצמו) לגמרי. והנה, החידוש של "אתהלך לפני ה' בארצות החיים" הוא שגם במצב של "אחור", העבודה "אליבא דנפשיה", אפשר להכיר בכך שאין עבודה זו תכלית עבודת השי"ת ושהיא רק אמצעי זמני כדי להגיע לעיקר העבודה לשמה. והוא על דרך המבואר ברמב"ם לגבי העובד מיראה והעובד מאהבה, בין קטנות לגדלות, עיקר התיקון של ימי ספירת העומר. כלומר שגם ב"אחור" צ"ל "ותשת עלי כפיך" בתחושה של בקורת עצמית בונה ומקדמת לקראת ה"קדם" האמיתי. כך היא העבודה של חב"ד.

"אבא יסד ברתא" – בקורת (מוחין דאבא) לתיקון המלכות

בכלל, עין היא מוחין דאבא – שמיעת האזן היא מוחין דאמא וראית העין מוחין דאבא. ההבדל בין שמיעה לראיה הוא כמו ההבדל בין נגלה לחסידות – כל הפלפולים והשקלא וטריא והסברות החרפות שיש בנגלה הן עדיין בגדר שמיעה (שמעתתא, תא שמע), ואילו פנימיות התורה היא מוחין דאבא (תא חזי) – וכמו ההבדל בין תפילין דרש"י (מוחין דאמא) לתפילין דר"ת (מוחין דאבא).

הבקורת מעין שמאל מגיעה ממוחין דאבא (מבחינת אמא עילאה הכלולה באבא עילאה, ששרשה בכתר עליון, וכמו שיתבאר), ואז היא

כל עלמין, לא ברור כשלומדים את דבריו איפה הסובב כל עלמין נמצא, עד שיש מחלוקת אצל תלמידיו אם הצמצום כפשוטו או לא כפשוטו. מהבעל שם טוב והלאה הכל הוא בהשראה, הכוונה באור אין סוף הסובב כל עלמין, שנמצא כאן כי הצמצום לא כפשוטו. איך רייד העכער און נאך העכער" [=אתה תובע ממני (לומר) חסידות] על ספר עין חיים]; מה כתוב בעין חיים? – השתלשלות! אני מדבר למעלה מזה יותר ויותר] אפשר להסביר את שתי העליות האלה, "העכער און נאך העכער", "למעלה מזה יותר ויותר", שהאריז"ל דיבר בממלא כל עלמין, הבעש"ט בסובב כל עלמין, ואילו בחסידות חב"ד ככל שהתקדמו הדורות יותר ויותר התעצמו עם העצמות שלמעלה גם מסובב כל עלמין, שעדיין מתיחס לעלמין. והוא סוד "למעני למעני [אותיות עלמין עלמין – ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין] אעשה [עשיה לעילא ולעילא, סוף מעשה במחשבה תחלה, בבחינת יחיד, העלם האור בעצמות המאור]". "למעני למעני אעשה" עולה שלמות שעולה ביאת המשיח כנודע].

יש כאן המשך באות הזאת אבל משהו אחר. אם כן הרווחנו גם את הקטע הזה.

"גבה מעל גבה שמר"

איזה פסוק מזכיר הביטוי "העכער און נאך העכער"? את הביטוי בספר קהלת "גבה מעל גבה שמר" (שומר היינו בחינת מקיף כנודע, נמצא ש"גבה מעל גבה שמר" היינו מקיף מעל מקיף, מקיף דחיה מעל מקיף דחיה, עצם האוא"ס מעל אוא"ס הסוכ"ע, וכנ"ל). נפתח ספר קהלת ונקרא את כל הפסוק, הוא מתחיל לא טוב: "אם עשק רש וגזל משפט וצדק תראה בקדינה [אם אתה רואה שיש שחיתות במדינה, דבר מצוי... תכף נראה שיש שתי צורות לקרוא מה שכתוב כאן]. אל תתמה על החפץ [מתפרש על חפץ הקב"ה, שמביא עליהם רעה, או בדיוק

סברות וכו', פסק הדין הסופי שלו הוא הפך דעת תורה. כמו שאומרים שכשאין לך חסיד או רבי לשאול שאלה תשאל מתנגד ומה שהוא יגיד לך תעשה ההפך. אבל כאן הוא מתכוון לעולמ'שע אחר, נעלה יותר בהרבה:], כגון השל"ה [את השל"ה כאן הוא מכנה עולמ'שע. לפני החסידות היה ביטוי – א של"ה איד, יהודי של השל"ה. כך כונה אדמו"ר הזקן לפני שהוא הגיע למגיד לפי שנהג לפי השל"ה]. שכל תורת הקבלה שאצלו היא רק באלוקות השייך לעולמות [הוא נוגע רק באלקות ששייך לעולמות, אור אין סוף הממלא כל עלמין, ולא רק השל"ה אלא:], וכך הדבר בקבלת האריז"ל; ואילו 'תורה' היינו חסיד'ישע [תורה אין פירושה מה שחושבים, תורה בכלל, אלא חסיד'שע]. וברוגמת מה שאמר אדמו"ר האמצעי (לקמן אות קנב) שדבריו הם למעלה יותר מספר עין חיים.

אות קנ"ב: תורת החסידות למעלה-מעלה

מקבלת האר"י

כאן ההערות בספר באמת עוזרות לנו להבין. הוא מפנה כאן לאות קנ"ב, נסתכל שם: קנב. רש"ג סיפר שפעם אחת אמר אדמו"ר האמצעי לר' זלמן מקורניץ: "מאנסט בא מיר חסידות. עין חיים. [על ספר עין חיים] [אתה רוצה שאלמד אותך חסידות?]; וואס שטייט אין עין חיים? [מה שכתוב בעין החיים?]; – [הרי זה] השתלשלות! [מעניין שהוא קורא כאן לדברי האריז"ל השתלשלות. ב"מאמר השפלות והשמחה" רבי אייזיק מהומיל מסביר שקבלת הרמ"ק היא השתלשלות, קבלת האריז"ל היא התלבשות וקבלת הבעל שם טוב היא השראה. אבל כנראה יחסית גם ההתלבשות של האריז"ל היא השתלשלות. כל מה שהוא גילה הוא אחרי הצמצום והקו, הכל הוא באור אין סוף הממלא

ששלשת הלשונות בפסוק הם בדרך של מלמעלה למטה. בחסידות דורשים את הפסוק אחרת, שגבוה מעל גבוה הן שתי דרגות יותר נמוכות מהגבוהים, אף שגבוהים לשון רבים אבל מתייחס לאלקים (לשון רבים) עצמו.

נראה רמז שיעזור לנו למקם זאת בכוונות התפלה: כמה שוה "כי גבה מעל גבה שמר וגבהים עליהם"? 951. מה זה? ["שמע ישראל"] כן. יש במשפט הזה גם כה אותיות, כמספר האותיות ב"שמע ישראל וגו'".

האבן עזרא כתב כאן משהו מעניין, שיש 55 דרגות של "גבה מעל גבה", והוא כתב שזה סוד שהוא לא יכול לפרש. מישהו יכול להבין איך רמזו כאן 55? [המשולש של "גבה" הוא 55]. זה הדבר היחיד שחשבתי שאפשר לרמזו כאן. תפרסמו בפורום אולי יהיה מישהו שיעיין ויהיה לו עוד רעיון...²

עכ"פ, לשון אדמו"ר האמצעי "העכער און נאך העכער" מזכיר את לשון הפסוק "גבה מעל גבה". [מתפרש הפוך קצת, אצל אדמו"ר האמצעי הסדר הוא יותר ויותר, השני יותר גדול, ובפסוק הפירוש יותר מעל יותר, שהראשון גדול יותר]. נכון, אדמו"ר האמצעי

הפוך, אל תתמה על כך שהם יושבים בשלוה].
פי גבה מעל גבה שמר וגבהים עליהם".
נראה רש"י:

אם עשק רש וגזל משפט וצדקה וגו' – אם תראה במדינה שהם עושקים את הרשים וגוזלים את המשפט ואת הצדק [כלומר שקוראים את הפסוק ביחד "אם עשק רש וגזל משפט וצדק"]. אל תתמה – על הפצו של מקום כשיביא עליהם רעה: כי גבוה מעל גבוה שומר – ורואה את מעשיהם וגבוהים יש עליהם העושים שליחותו של מקום [היינו המלאכים]. וידם תקיפה [הקב"ה נתן לשלוחים שלו כה]. לפרע מהם: ...עניין אחר אם תראה שהם עושקים רשים וגוזלים משפט ורואה אתה צדק בא לעיר שהקב"ה משפיע להם טובה ואינו נפרע מהם [כלומר, קוראים "אם עשק רש וגזל משפט", זו המציאות, ויחד עם זאת "וצדק תראה במדינה", שהמדינה שלוה]. אל תתמה על הפצו של מקום כי בן דרכו להאריך אפו: כי גבוה מעל גבוה שומר – ממתין עד שתתמלא סאתם: וגבוהים – יש לו עליהם ליפרע מהם בבא עת פקודתם כמו (איוב יד) ולא תשמור על המאתי (ישעיה כו) שומר אמונים (בראשית לז) שמר את הדבר [כלומר הוא מפרש כאן שומר מלשון ממתין].

הוא מפרש שגבוה כאן הוא הקב"ה והגבוהים הם המלאכים, כלומר שהגבוהים נמוך מהגבוה [ומה הסדר? או שהגבוהים הוא מתחת הגבוה השני או מעל, אבל על כל פנים הקב"ה הוא הגבוה מעל גבוה. לפי דרכנו כאן צריך לפרש שה"גבה" הראשון הוא עצמות אוא"ס ב"ה והוא "מעל גבה" דהיינו מעל לאור אין סוף הסובב כל עלמין (בחינת "העכער" (מעל) גבה] און נאך העכער [גבה]" ואילו ה"גבהים" (המלאכים) הם בסוד אור א"ס הממלא כל עלמין (מלאך נוסריקון מלא כל). כלומר

² אכן מפרשי האבן עזרא הסבירו שכוונתו ל-מח צורות ו-1 מזלות (או גלגלים) והמלאכים הממונים עליהם – ואף אחד מהם לא עושה רצונו של עצמו אלא הכל לפי השי"ת. וכך מפרש "אתה הראת לדעת כי הוי" הוא האלהים אין עוד מלבדו" (הוא מפנה שם לפירושו על קהלת). החלוקה של מח ו-1 היינו סוד ארז"ל ש-מח נביאים ו-1 נביאות עמדו להם לעם ישראל ולא הצליחו להחזירם בתשובה... וד"ל (כל נביא הוא בחינת "צורה" וכל נביאה היא בחינת "מזל"). ובדרך רמז: מח ז כ"א כרובע = 13 פעמים 181, 3 בהשראה פעמים 10 בהשראה, וכ"א במשולש = יד (אלהים במ"ק) פעמים אלהים (הוי" הוא "אלהי האלהים", "גבה מעל גבה וגו'").

לוואלפער גם היו מוחין דגדלות אבל היתה לו איזו תולעת בפנים...

הוא נקרא 'וורד', שירד מהדרך, לא שהתרחק מיהדות אלא שנהיה שיכור... יש עליו הרבה סיפורים – הוא היה מסתובב ברחבי רוסיה ואירופה, והיו פוגשים אותו מדי פעם. אם הוא היה רואה איזה אברך רציני הוא היה שולח אותו לאדמו"ר הזקן [אז המשיך לעשות 'מבצעים'...] כן. כאן בהערה כתוב שהוא נפל לשכרות בסוף ימיו, אבל לכאורה זה לא נכון שהיה דווקא בסוף ימיו.

כשהכלה מתקשטת החתן לא יכול לעמוד שם

[שוב, ר' משה ווילנקער פגש אותן], וביקש ממנו שיאמר לו דבר שישמע מהמגיד ממעוזריטש. והשיב לו: מפני מה חסר ו' במזמור "לדוד בשנותו" [כשדוד ברח משאול המלך הוא התחבא אצל אכיש מלך גת. עבדי אכיש אמרו לו אתה יודע מי בא אליך? הוא הרג את גלית! מה עשה דוד? עשה עצמו כמשוגע. חז"ל אומרים שלאכיש היתה בת משוגעת שהיתה צועקת אצלו בארמון, ודוד צעק מחוץ לארמון, וכשאכיש ראה זאת הוא אמר "חסר משגעים אני כי הבאתם את זה להשתגע עלי?!" ועזב אותו. פרק ל"ד מתאר את אותו אירוע, "לדוד בשנותו את טעמו לפני אבימלך" – לפני מלך פלשתים שנקרא אבימלך, כינוי לכל מלכי פלשתים, כמו פרעה במצרים. פסוקי המזמור הזה מתחילים בכל אותיות האלף-בית לפי סדרן – יש כמה מזמורים כאלה, כמו "אשרי יושבי ביתך" – חוץ מהאות ו' (ב'אשרי" חוץ מאות ו'). המגיד שאל למה חסרה האות ו' כאן?]

לפני שנראה את התשובה נסתכל בפרק: הפרק מתחיל באות ל, "לדוד בשנותו את טעמו", ואחר כך מופיעות כל האותיות כסדרן, חוץ מאות ו'. בסוף הפרק הפסוק האחרון מתחיל ב-פ (בנוסף ל-פ שכבר היתה) – "פודה הוי' נפש עבדיו". ל ו-פ הן המילוי של האות

מדבר מלמטה למעלה ואילו הפסוק מדבר מלמעלה למטה.

ג. אות מ"ו: לתת לכלה מקום להתקשט

נלמד עוד אות אחת, שיהיה 'חזקה' של שלשה ווארטים:

דמותו של הוואלפער

מו. ר' משה ווילנקער [(בגרסה אחרת כתוב ר' מאיר). זו טעות, בהערה כאן הוא מביא מ"היום יום" של יח תמוז שר' משה ווילנקער היה מגדולי החסידים של אדמו"ר הזקן]. פגש את הוואלפער

ר' חיים וואלפער היה מחסידי המגיד שירד לשכרות. הוא היה חבר של אדמו"ר הזקן ואמר על תלמידי המגיד ש'כולנו אכלנו מאתה צלחת אבל רק אדמו"ר הזקן לקח את השמנת'. הם ישנו יחד ב'פנימיה' של אותם זמנים. התנאים שם לא היו טובים, התקרה מטה ליפול והכל היה מעופש והוואלפער אמר לאדמו"ר הזקן שאי אפשר להיות כאן יותר. אדמו"ר הזקן אמר שכבר אז הבין שאיזו תולעת מכרסמת בו מבפנים. יש סיפור של אדמו"ר הזקן של התולעים באף, שקשור להילולא של השבוע – הילולת רמ"מ מויטבסק.

על כל פנים, כתוב שכאשר המגיד היה אומר תורה רק שניים היו נשארים עד סוף התורה. הרבי ר' זושא היה יוצא מהכלים מיד בתחלת התורה, והיו חייבים להוציא אותו החוצה, אבל למרות שהיה בחוץ, אחר כך היה חוזר על כל התורה כולה. וכך כל אחד בתורו היה נופל מתעלף, כי מרוב התפעלות, לא היו כלים לתורות של המגיד. רק אדמו"ר הזקן והוואלפער היו מחזיקים ראש, אצל אדמו"ר הזקן החזקת הראש היא למעליותא – ככל שהיו יותר אורות כך היו כלי המח שלו מתרחבים, והוא היה עוצר-מכיל בתוכו את ההתפעלות.

ישראל, "בשנותו את טעמו [כאן בגרסת הספר יש טעות גסה: במקור הופיע "את טעמו" בר"ת, א"ט, והם חשבו שזה ר"ת א"ס, ופרשו "בשנותו" – אין סוף. (הלכו רחוק...) רחוק מאד.] לפני אבימלך" – ענין הקישוטים, ודי למבין.

השתטות והתקשטות

יש לנו מאמר במלכות ישראל – שמורחב לספר שלם באנגלית – שמסביר, על פי מאמרי חז"ל, חמש תכונות של המלך. אחת התכונות היא היכולת להשתטות [דבר שקשור להפטרה שקראנו השבת]. נכון. כך כאן, ההתקשטות של המלכות היא "בשנותו את טעמו", ההשתטות של דוד – בשטות דקדושה – לפני אבימלך. אבימלך כאן מרמז לדרגה גבוהה מאד – אבי מלך (בחינת אבא, חכמה), וגם מלשון אבי-רצון להיות מלך (בחינת אריך אנפין, כח הרצון בנפש, וגם אריך פירושו מלך בארמית, חיצוניות הכתר – "אין כתר אלא למלך").

בשעת ההתקשטות החתן הולך לו. החתן הוא הו"ק, סוד האות ו של שם הוי' ב"ה, והסתלקותו היא בעצם סוד הנסירה – הו"ק נעלם ונשארת המלכות עם הבינה (מקור הדמיון כנ"ל). האמא מלבישה את הכלה, כך שלחתן אין בכלל מה לעשות שם, עם השוויגער שלו... [מה ההשתטות באיש ואשה כשהכלה מתקשטת?] יש שטות דקדושה בכך שהיא מתקשטת בשביל החתן. [קשור לרב שמואל בר שילת שהיה מרקד אתלת בשטות דקדושה מול הכלה, כל החן של הכלה קשור לשטות.] זה הענין. [אפשר לרמוז ש"ויגרשהו וילך" זה ו-ילך, שהולך ה-ו]. כן, זה נרמז כאן, גם ב"ויגרשהו" יש ו בסוף, הוא גרש את ה-ו. יוצא שהווארט שהוולפר אמר בשם המגיד, קשור אליו בעצמו, להשטות וההשתנות שהוא עבר.

אלף. דבר ראשון, מה הקשר בין פ ל-ו? [מתחלפות באותיות בומ"ף.] נכון ובמה עוד? [באתב"ש.] נכון, וגם בחילופי אלב"ם – זה הזוג היחיד שישנו גם באתב"ש וגם באלב"ם, כי ו היא האות האמצעית של 11 האותיות הראשונות, ו-פ היא האות האמצעית של 11 האותיות האחרונות. כמה שוה פו? אלהים. כמה שוים כל ראשי התבות של פסוקי הפרק [1599] מי מכיר את המספר הזה? "ראה חיים עם אשה אשר אהבת", אהבה פעמים ענג, "אהבה בתענוגים". הרמז הזה קשור להמשך דבריו:

[המגיד ענה:] כי בעת שהכלה מתלבשת אין נאה לחתן לעמוד שם והוא הולך לו [יש היום ביטוי שצריך לתת לבן אדם את המקום שלו. מה המקום של הכלה? יש מי שאומר שאחרי שהיא מתחתנת המקום שלה במטבח, אבל לפני שהיא מתחתנת, כשהיא כלה, המקום שלה הוא חדר האיפור שלה – שם לחתן אסור להיות כשהיא מתקשטת בשבילו (למה?) דבר ראשון, לפי מה שכתוב על אדם וחווה, שהקב"ה הפיל תרדמה על האדם כדי שלא יראה בחסרון ולא במעלה של חווה בזמן הנסירה כשהוא יוצר אותה מתוכו. גם פשוט כדי לא לאבד את ההפתעה, הרבה יותר טוב שהחתן יראה את הכלה שלו פתאום מקושטת מאשר שיראה איך היא מתקשטת. ועוד, ועיקר, הרי תוך כדי שהיא מתקשטת היא מדמיינת לגבי חתנה ואיך יהיה וכו', היא נמצאת 'בעננים', ואם הוא יעמוד שם הכל יהיה מופרך! (ובפנימיות: האמא מקשטת את הכלה תוך כדי מחשבות על אבי הכלה, וכן היא עצמה בזמן זה מזדווגת בפנימיות עם אביה – והיינו "בשנותו את טעמו לפני אבימלך", בתודה שאבי-מלך, אבי הוא החתן הדומה למלך – וכמובן שהחתן האמתי מאד מפריע בזמן כזה, ועל כן "ויגרשהו וילך").]. והבן, שפירוש דבר זה הוא עמוק מאוד: "לדוד" – ספירת המלכות, כנסת

שהמשולש של 7 (ז במספר קדמי) הוא נקודת האמצע של המשולש של 10 (י במספר קדמי). אפשר לעשות מזה חידה לילדים: איך 7 הוא האמצע של 10? יוצא רק במשולש, שהמשולש של 7 הוא האמצע של המשולש של 10.

יש עוד דבר כזה? איזה עוד משולש הוא האמצע של משולש אחר? הסימן הוא "גם" **אני** – המשולש של **גם** (946) הוא האמצע של המשולש של **אני** (1891). אח"כ המשולש של **אבנר** (32131) הוא האמצע של המשולש של **משיח** (64261), כאשר **אבנר** (שר צבא ה) **משיח** = תורה ("רצוא ושוב")! יש כלל מתמטי בזה שנקרא recursive function, שקופץ כל פעם בערך, פלוס-מינוס, פי 6 (לדוגמה: 253, **אבנר**, היינו 6 פעמים 43, **גם**, מינוס 7, המספר שלפני 43, פלוס 2 וכך 358, **משיח**, היינו 6 פעמים 61, **אני**, מינוס 10 פלוס 2, וכך הלאה על דרך זה). זה לא דבר פשוט, זו מתמטיקה מאוד מורכבת.

רב שהוא גם חבר

יש בגמרא³ הרבה דוגמאות של חכמים שעשו דברים שלמראית עין לא היו טובים ועל

³ שבת קכז, ב (וראה גם תענית כג, א-ב). לחביבות הענין נביא שנים מהסיפורים שם:

תנו רבנן מעשה בחסיד אחד שפדה ריבה אחת בת ישראל ולמלון השכיבה תחת מרגלותיו למחר ירד וטבל ושנה לתלמידיו ואמר (להן) [להם] בשעה שהשכבתיה תחת מרגלותי במה חשדתוני אמרנו שמא יש בנו תלמיד שאינו ברוך לרבי בשעה שירדתי וטבלתי במה חשדתוני אמרנו שמא מפני טורה הדרך אירע קרי לרבי אמר להם העבודה כך היה ואתם כשם שדנתונ לכף זכות המקום ידין אתכם לכף זכות תנו רבנן פעם אחת הוצרך דבר אחד לתלמידי חכמים אצל מטרוניתא אחת שכל

ד. אבות פ"א מט"ו: "והוי דן את כל האדם לכף זכות" מכח רב-חבר

[אחרי מנחה.]

לדון לכף זכות

בפרקי אבות היום לומדים את פרק א. יש כאן משנה של יהושע בן פרחיה (יהושע בן פרחיה עולה הכנעה הברלה המתקה, כנגד שלשת חלקי המשנה שלו, ודוק): "עשה לך רב וקנה לך חבר והוי דן את כל האדם לכף זכות". הדבר קשור למה שדברנו על עין שמאל שהיא אות כ, בסוד "ותשת עלי כפכה" – כאן "כפכה" היינו "כף זכות" [אבל כאן מדובר על לדון את השני לכף זכות, אז לכאורה אמור להיות קשור דווקא לאות ב של עין ימין? !] כתוב "והוי דן" – פעולה של דין, לא של חסד, הסתכלות של עין ימין שכולה אהבה וקירוב, כתוב שבצד שמאל יש יותר מוחין מאשר בצד ימין. עם המוחין והדין של עין שמאל – שכלפי עצמי משמשים לבקורת – אני דן את השני לכף זכות, לא רק מצד חסד אלא גם ממציא בשכל סבות וטענות למה השני בסדר (האות ב של עין ימין הוא מקור הברכה, כמו שארז"ל לגבי ה-ב רבתי של "בראשית", בחינת "טוב עין [עין אחת היינו עין ימין] הוא יברך", והוא מצד מעין החכמה. ואילו האות כ רומזת לכתר עליון, וכידוע שהשרש של אמא עילאה הכלולה באבא עילאה, בחינת עין שמאל, גבוה מהשרש של אבא עילאה עצמו, סוד "גבה מעל גבה שמר", ור"ל).

רמז כף-זכות וכף-חובה

יש סוד של רבי אברהם אבולעפיא בר"ת כף זכות וכף חובה: הוא אומר ש-כח הוא המשולש של 7, ואם נוסיף כז ייצא המשולש של 10 (55, שהזכרנו קודם מהאבן עזרא). יוצא

התלמידים היה לדון אותם לכף זכות [זה הכללת השמאל בימין?] כן. "עשה לך רב", "עשה" לשון תיקון, היינו שתדון אותו לכף זכות [עם הכלים שהוא לימד אותך איך לדון] כן... והוא סוד "כד אתתקן רישא דעמא וכו'".

יש כאן ווארט חשוב: אם הרב הוא דמות מלאה בקורת התלמידים שלו יצאו לעולם ורק ימצאו בקורת על כולם. לכן חשוב שהרב יהיה חבר של כולם. הענין מתקשר למה שדברנו בסעודת משיח על אור וכלי, ר"ת אַךְ, "אַךְ" טוב לישראל". ששרש הכלים גבוה משרש האורות – שרש הכלים בג"ר דעתיק ושרש האורות בז"ת דעתיק – ולכן האור צריך להתאים את עצמו לכלי, כפי שהמחשנו ממשלים מתלמיד ורב, רבי וחסיד, ומאיש ואשה, שעדיף שהאור יתאים את עצמו לכלי מאשר שיחכה שהכלי יכין ויזכך את עצמו להיות ראוי להכיל את האור.

כל הפרק של פרקי אבות יגידו אחר כך בנחת.

גדולי רומי מצויין אצלה אמרו מי ילך אמר להם רבי יהושע אני אלך הלך רבי יהושע ותלמידיו כיון שהגיע לפתח ביתה חלין תפיליו ברחוק ארבע אמות ונכנס ונעל הדלת בפניהן אחר שיצא ירד וטבל ושנה לתלמידיו ואמר (להן) [להם] בשעה שחלצתי תפילין במה חשדתוני אמרנו כסבור רבי לא יכנסו דברי קדושה במקום טומאה בשעה שנעלתי במה חשדתוני אמרנו שמא דבר מלכות יש בינו לבינה בשעה שירדתי וטבלתי במה חשדתוני אמרנו שמא ניתזה צינורא מפיה על בגדיו של רבי אמר להם העבודה כך היה ואתם כשם שדנתוני לזכות המקום ידין אתכם לזכות.

ספירת העומר תשע"ז בעקבות שבעת הרועים

שבוע שלישי: יעקב אבינו

ישראל (וגם אהבת הארץ, המהווה 'כלי' נכון לאהבת ישראל). כמו שיעקב אוהב את רחל, כך הקב"ה אוהב את כנסת ישראל ומבטיח למחות את דמעות האם: "מְנַעֵי קוֹלְךָ מִפְּנֵי וְעֵינֶיךָ מִדְּמָעָה פִּי יִשְׁכַּר לִפְעֻלָּתְךָ נְאֻם ה' וְשָׁבוּ מֵאֶרֶץ אוֹיֵב. וְיֵשׁ תִּקְוָה לְאַחֲרִיתְךָ נְאֻם ה' וְשָׁבוּ בָנִים לְגִבּוֹלָם".

גם אנו צריכים לבטא אהבה עזה לכל עם ישראל, עד אחרון האחים הנדחים, ישוּבו כולם לגבולם, לעמם ולאָמָם.

גבורה שבתפארת – גילוי "הנורא"

הגבורה שבתפארת היא מדת היראה של יעקב אבינו, יצחק שבתוך יעקב. ההופעה הבולטת ביותר של יראת יעקב היא כאשר יעקב ישן במקום המקדש ולאחר שהתעורר ממראה הסולם "וַיֵּיבֶא וַיֹּאמֶר מֶה נִוְרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה". אמנם יעקב קבל בחלומו בשורה טובה מאד, "וַיִּפְרָצֶתָּ... וְנִבְרַכְתָּ בְךָ... וְשָׁמְרִיתְךָ בְּכָל אֲשֶׁר תֵּלֶךְ", אך התגובה העיקרית שלו היא יראה.

מורנו הבעל-שם-טוב מלמד שבפסוק זה טמון סוד מופלא הנקרא "יחוד יראה נורא". כלומר, היראה היא תחושת האדם, מתוך הרגשה של סוד נסתר ונעלם. אך כאשר זוכים, מתגלה לאדם, בתוך יראתו, הנוכחות האלוקית עצמה, "מה נורא המקום" (כאשר "המקום" רומז לה', "מקומו של עולם"). יחוד של התחושה הסובייקטיבית עם האמת האובייקטיבית, הגברא עם החפצא. יעקב מגיע לכך מתוך מדתו העצמית, מדת הרחמים: הוא

חסד שבתפארת – אהבת רחל

יעקב אבינו מתייחד במדת התפארת, "תִּפְאָרְתְּ יִשְׂרָאֵל". התפארת מאחדת את החסד והגבורה, כמו שילוב גוונים מפואר והרמוני. הממד הפנימי של התפארת הוא מדת הרחמים: לאחר האהבה של אברהם אבינו והיראה של יצחק אבינו, מגיעה מדת הרחמים המאחדת ביניהם, על שמה נקראים כולנו "רחמנים בני רחמנים".

החסד שבתפארת הוא האהבה של יעקב אבינו, אברהם שבתוך יעקב. האהבה העיקרית של יעקב מופנית כלפי רחל אמנו; שלש פעמים כתוב בתורה שיעקב אוהב אותה, וכפי הנראה זו "אהבה ממבט ראשון". בהמשך אנו מוצאים שיעקב אוהב את יוסף, בן זקונו המזכיר לו יותר מכל את רחל, "וַיִּשְׁרָאֵל אֶהָב אֶת יוֹסֵף מִכָּל בְּנָיו". לאחר שיוסף נעלם, ונראה שבנימין הוא הנצר האחרון לרחל, מופנית האהבה כלפיו "וַיִּיָּתֶר הוּא לְבָדוֹ לְאִמּוֹ וְאָבִיו אֶהָבוֹ". הכל המשך לאהבת רחל!⁸

בפנימיות, רחל אמנו מייצגת את "כנסת ישראל" כולה, "רַחֵל מְבַכָּה עַל בְּנֵיהָ [וכל ישראל נקראים בניה]"⁹. ממילא, אהבת יעקב לרחל פירושה אהבה לעם ישראל, אהבת

⁸ נמצא שאצל יעקב כתובות חמש אהבות, סוד ה חסדים שבדעת. והנה יעקב אוהב את רחל, יוסף ובנימן (בכתיב חסר, כך כתוב בהקשר הזה, "יוסף איננו ושמעון איננו ואת בנימן תקחו"): יעקב רחל יוסף בנימן = ד פעמים יעקב! כלומר, זהו הערך הממוצע של הארבעה, ללמד שהכל אהבה עצמית של יעקב.

תפארת שבתפארת – מקור הרחמים

הגענו למדתו העצמית של יעקב אבינו, התפארת והרחמים, יעקב שביעקב. כאשר ירד בני יעקב למצרים, למפגש עם השליט המצרי המאיים (הוא יוסף), ברך אותם אביהם "וַיֵּאָלֶם שְׂדֵי יִצְחָק לְכֶם רַחֲמִים" – ראשי התבות מצטרפים למלה ישראל (כמו שכתוב בלקוטי מוהר"ן), דהיינו שיעקב חותם כאן את שמו במדתו העצמית, הרחמים. יעקב מגלה בקרבו את מדת הרחמים, עד שהוא "מרכבה" למדת הרחמים של ה' (כמו שאברהם מרכבה למדת החסד ויצחק מרכבה למדת הגבורה) – ולכן בכוחו לברך אחרים ברחמי ה'. "כל המרחם על הבריות מרחמין עליו מן השמים" ומעניקים לו את מתנת הרחמים.

כשאומרים יעקב אומרים רחמים, כמו בשמותיו של הקב"ה: השם המיוחד והמפורש (שם הוי") הוא שם הרחמים, וכאשר קוראים בשם המיוחד פונים למקור הרחמים, כמו בפתיחה לשלש-עשרה מדות הרחמים: "הוי' אל רחום וחנון".

תפארת קשורה גם ליופי כמובן, ולכן תפארת שבתפארת היא יפיו של יעקב, כלשון הפסוק "תִּפְאָרְתְּ יִשְׂרָאֵל". חז"ל מפליגים ביופיו של יעקב אבינו שאין כמוהו, "יופיו של יעקב אבינו מעיין יופיו של אדם הראשון ניציר כפיו של ה', לפני החטא]" זהו יופי של אמת (ולא "הקבל היפוי"), שהרי נאמר "תִּתֵּן אֶמֶת לַיַּעֲקֹב". היופי של יעקב מתחבר ליופיה של רחל, "יִפְתַּ תֵּאָר ויִפְתַּ מְרָאָה", לכן הם 'נדבקים' ממבט ראשון, "מצא מין את מינו וניעור", ומחיבורם נולד יוסף "יִפְתָּה תֵּאָר ויִפְתָּ מְרָאָה". ביופי של יעקב אין טיפה התנשאות וריחוק, כולו רחמים והזדהות – יופי שברחמים, תפארת שבתפארת.

מרחם על השכינה היוצאת לגלות – כמו שהוא מבין מתוך מראה הסולם (מלאכי ה' מלזים אותו, ואף ה' עצמו אומר "והנה אנכי עמך") – ולכן הוא זוכה להתגלות השכינה עצמה, "הנורא"².

אצל יעקב אנו פוגשים גם יראה טבעית מפני הקמים עליו, לבן ועשו, "וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד וַיֵּצֵר לוֹ". לבו הרך של יעקב אינו שש לקרב, אבל הוא מתמודד עם פחדו, פונה אל ה' וכך "מעלה את היראה לשורשה", מפגיש את תחושת היראה עם מקור היראה, ה' הנורא. עד שהוא מתבשר (וכולנו אתו) "אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב"³. בתפלה אנו אומרים "אֱלֹהֵי אֲבֹתֵינוּ אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב. הָאֵל הַגְּדוֹל הַגְּבוּר הַחַסֵּד הַנּוֹרָא". "אלהי אברהם" מקביל ל"הגדול", כיון ש"גדולה" היא כינוי למדת החסד של אברהם (שנקרא "הַגְּדוֹל הַבְּעֻנָּקִים"). "אלהי יצחק" מקביל ל"הגבור", שהרי יצחק הוא בעל מדת הגבורה. ו"אלהי יעקב" מקביל ל"יונהורא", כיון שה' התגלה ליעקב בבחינת "נורא". הנה כוונה פשוטה שכדאי מאד לזכור בתפלה.

² "מה נורא המקום הזה". "המקום הזה" = יצחק. כלומר, יעקב מרגיש את נוכחות יצחק אביו בגילוי הזה, הוא חווה את "פחד יצחק", וזהו "הנורא" (כמו שאומרים חז"ל על ההתגלות ה' הראשונה למשה בסנה, שה' נגלה אליו בקולו של עמרם אביו).

³ "אל תירא עבדי יעקב" = ה פעמים יעקב, דהיינו יעקב פנים ואחור (י יע יעקב יעקב. יעקב עקב קב ב). ראשי התבות (אתעי) עולים 13 פעמים 37, ושאר האותיות עולות 13 פעמים 33. ארבע פעמים כתוב בנביאים "אל תירא עבדי יעקב" (פעם אחת בישעיה ושלש פעמים בירמיה): כל פעמים מצטרפות לשלמות של כח אותיות (יד יד, משולש שבע) ועולות בגימטריא 1820 (מספר הופעת שם הוי' בתורה, סוד פעמים הוי', כוודע).

מתעקש ומצליח. בקיצור: אל תהיה נעבעך-
פראיר. עשה והצלח!

נצח שבתפארת – עוד אבינו חי

נצח שבתפארת פירושו הנצחיות של יעקב אבינו, משה שבתוך יעקב. ידועים דברי חז"ל "יעקב אבינו לא מת", ומוסבר בגמרא: "מה זרעו בחיים אף הוא בחיים". כלומר, הנצחיות של יעקב מתבטאת בכך שזרעו – עם ישראל – חי לנצח. עם ישראל חי לנצח, "נצח ישראל", ויעקב-ישראל אבינו חי ממש בבניו אחריו, הוא "היהודי הנצחי" שבתוכנו (כמו שמשה רבינו נמצא בכל דור, "משה שבדור"). המשכיות הדורות בקשר אבות-בנים זו מדת הנצח, הבן מנציח את האב והאב מונצח בבנו. לכן, בכל קשר משפחתי טוב אנו מתחברים מחדש ל"נצח ישראל", נצח שבתפארת.

הנצחיות של יעקב נובעת במיוחד ממדת האמת שלו, "תתן אמת ליעקב": אמת היא נצחית, "שפת אמת תפון לעד", ואילו השקר מכזב ומאכזב, פוסק כנחל אכזב (כהמשך הפסוק "יעד אגניעה לשון שקר"). והנה רמז יפה: אם נשנה את סדר האותיות במלים אמת ליעקב נקבל יעקב לא מת – זו האמת של יעקב, הנצח שבתפארת. שימו לב שאנו נמצאים ביום ה-חי של ספירת העומר, ממש "לא מת"!

האמת של יעקב מונצחת באופן מיוחד במשה, "משה אמת ותורתו אמת", תורה ומצוות נצחיים (כמו שניסח הרמב"ם בעיקרי האמונה). אם כך, "תתן אמת ליעקב" מתפרש: תתן ליעקב את משה ותורתו, הנצח שבתפארת.

מדת הנצח מתבטאת גם ביוזמה פעילה מתוך בטחון מנצח ומצליח. זאת אנו פוגשים אצל יעקב כשהוא קונה את הבכורה, לוקח את הברכה, ומתעמת עם לבן – ובכלל הוא מצליח. יעקב הוא "איש תם" (כמו שנראה מחר), אבל הוא גם מתנצח במקום הנכון: כדי לקחת את מה שבאמת שלו ומגיע לו הוא יודע לנהוג עם לבן הרמאי ברמאות (אין ברירה אחרת),

הוד שבתפארת – איש תם

הפנימיות של מדת ההוד היא מדת התמימות בנפש, ולכן ההוד שבתפארת פירושו התמימות של יעקב. זו התכונה הראשונה שנאמרה עליו, "וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יָשֵׁב אֲהֲלִים", ומפרש רש"י "מי שאינו חריף לרמות קרוי תם", כמו ילד תמים ופשוט.

רגע, הרי אתמול דברנו על מדת הנצח של יעקב שבה הוא פעיל ויוזם, עם הרבה עורמה ותחבולות, כמו בסיפור עם לבן. היכן התמימות? אכן, ההוד והנצח הם זוג המשלים זה את זה: צריך לדעת מתי לפעול בבטחון ואף להערים, כדי לנצח, במדת הנצח. וצריך לדעת מתי להיות תמים ולזרום עם המציאות.

ההוד מתבטא גם בכניעה, כמו הכניעה של יעקב בפני עשו כשהוא פוגש אותו ואף משתחוה לפניו. זו מדתו הטבעית של יעקב, הוא אינו שוחר מאבקים אלא מוכן להודות ולהיכנע לשני, מתוך נימוס מופלג, מעומק הלב, ובמיוחד יש לו כבוד כלפי אחיו הגדול (שזכה יותר ממנו לכבוד את אבא יצחק). עשו אינו רמאי מתוחכם כלבן, יש בו משהו פראי וגס: אמנם גם אותו יעקב 'מסובב' תחילה (בפקודת רבקה), אבל אחרי הכל יעקב מעדיף לנהוג עמו באחווה, עד שהכניעה של יעקב מעוררת משהו אמיתי אצל עשו שבאותה שעה נכמרו רחמיו על יעקב (בעל מדת הרחמים) ונשקו בכל לבו.

עשו הוא האויב העתיק של עם ישראל (והוא "מלכות אדום" שקודמת למלכות המשיח). אבל היום חלקו העיקרי של עשו כבר מצפה לגאולה (כפי שהדגיש הרבי מליובאוויטש) – רק צריך שנפנה אליו בנימוס, והנה הוא יצטרף אלינו, ילמד להכיר באמת התורה ("אמת ליעקב") ולהשליך את אליליו. בסוף יבוא שלום

יש לכך גם משמעות בעבודה של כל אחד מאתנו. עבודת ה' שלנו צריכה את החותמת של האמת מלמעלה. בכל מה שאנו עושים, כדי להגיע לגמר טוב והשפעה בפועל, עלינו לקבל אישור ואימות מאת ה' – אמת ליעקב. סימן האמת הוא כשאנו מצליחים לפרות ולרבות, להוליד תוצאות ממשיות (בגשמיות וברוחניות). זהו היסוד שבתפארת.

מלכות שבתפארת – קטונתי

ליעקב שני שמות ידועים, יעקב וישראל. אבל יש גם שם שלישי, ישורון, עליו נאמר "וַיְהִי בְיִשְׂרָאֵל מְלֶךְ" – זו המלכות של יעקב, מלכות שבתפארת. הפסוק המלא הוא "וַיְהִי בְיִשְׂרָאֵל מְלֶךְ בְּהַתְּאַסֵּף רְאִשֵׁי עַם יִחֵד שְׁבָטֵי יִשְׂרָאֵל" – אין מלך בלא עם, והמלכות נוצרת מה'יחד' של שבטי ישראל.

במה זוכה יעקב-ישורון ובניו למלכות? בזכות מדת השפלות שלו, כפי שמתבטא בתפלתו (בקשת רחמים מעומק הלב): "קָטַנְתִּי מִפֶּלֶל הַחֲסָדִים וּמִפֶּלֶל הָאֱמֶת". למרות שה' הבטיח ליעקב שמירה, הוא חושש "שמא יגרום החטא" והוא נותר ככלי ריק. כי מה הוא אילולא החסדים והאמת של ה'? לכן הוא תמיד מרגיש קטן, "מי יקום יעקב פי קטן הוא". זו נחלת ישראל מאז ולעולם: "כִּי אֲתֶם הַמְּעֻטִּים מִפֶּלֶל הַעֲמִים" ומפרשים חז"ל "ממעטים את

אמת גם עם עשו (עשו = שלום), וזאת בזכות מדת אהרן הכהן שבתוך יעקב (הוד שבתפארת), שהרי אהרן הוא "אוהב שלום ורודף שלום".

יסוד שבתפארת – אמת ליעקב

היסוד הוא מדת יוסף הצדיק, ולכן יסוד שבתפארת פירושו יוסף שבתוך יעקב. הקשר החזק בין יעקב ליוסף מובלט מאד בתורה, ועוד יותר בפנימיות התורה. מדת היסוד של יוסף היא כח ההולדה, ולכן נכון לומר שכל בני יעקב נולדו על-ידי יוסף שביעקב, היסוד שבתפארת. הדבר רמוז בפסוק "אֵלֶּה תְּלִדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף" – כל תולדות יעקב באו על-ידי יוסף: למרות שהוא כמעט אחרון הבנים, הרי השורש שלו בתוך יעקב הוא שהוליד את כולם (במיוחד שלפי מחשבת יעקב שרצה את רחל, יוסף הוא ראשון הבנים!).

נחזור לפסוק "תִּתֵּן אֶמֶת לַיַּעֲקֹב": האם ליעקב חסרה אמת שצריך לתת לו אותה? אלא שהאמת היא הכח של מדת היסוד, המאמת ומגשים במציאות, ולכן פירוש הפסוק הוא: תתן ליעקב את האמת של יוסף, את כח ההולדה וההגשמה בפועל (קודם ראינו שהאמת של יעקב מתגלה בתורת משה, נצח שבתפארת, וכעת האמת של יעקב מופיעה ככח ההולדה ביסוד שבתפארת). לא לחנם נאמר דוקא ליעקב "פָּרַה וְרָבְהָ" – בדומה ל"פרו ורבו" שנאמר לאדם הראשון (שיעקב דומה לו) – כי כח ההולדה נמסר בשלמות ליעקב, ולכן סגולתו עוברת לכל בניו ההופכים לעם ישראל⁷.

יוסף), וכן אדם במספר קדמי עולה יוסף, "נעוץ סופן [יוסף] בתחילתן [אדם]".

ב-אדם נח יעקב יוסף יש 13 אותיות, ומתבקש לצייר אותם בצורת 'השאה' (2 בריבוע בתוך 3 בריבוע): האותיות בפנות הצורה עולות 91, אמן (השרש של אמת), 13 במשולש. הנקודה האמצעית היא ה-ע של יעקב (סוד "עין יעקב"), ויחד עם הפנות עולה 161, השם הקדוש קסא (שהוא 7 פעמים 23, כאשר שאר האותיות עולות 7 פעמים 40).

⁷ "פרו ורבו" נאמר לאדם וגם לנח, ו"פרה ורבה" נאמר ליעקב דרך יוסף. והנה אדם נח יעקב יוסף = אמת, "תתן אמת ליעקב"! יוסף קשור לאדם באופן מובהק (כמו שיעקב דומה לאדם), כמו שרמוז בפסוק "אנחנו טמאים לנפש אדם" (ופירושו חז"ל שמדובר בנושאי ארונו של

כולו [כולל הלילה]". תפלת ערבית של יעקב היא מתוך התחושה שמבטא דוד "וַאֲנִי תְּפִלָּה", כולי תפלה ואין צורך לצוות עלי להתפלל. זהו שרש דוד בתוך יעקב, המלכות שבתפארת. בכל תפלת ערבית (ובכלל), עלינו להרגיש כיעקב המתפלל מתוך טבע יהודי פשוט הפונה אל ה'. ומי שכולו תפלה, ראוי גם למלוכה.

עצמכם". מותר להרגיש קטנים, טוב להרגיש קטנים. ומי שמרגיש הכי קטן ושפל – הוא זה שראוי למלכות, ממש כמו דוד המלך, "וַיִּדְוֶד" הוא הַקָּטָן".

יעקב תקן תפלת ערבית, והנה אומרת ההלכה "תפלת ערבית רשות [ולא חובה]"! כלומר, זו תפילה שנובעת מהתחושה הטבעית של האדם הפונה אל ה', "הלוואי ויתפלל אדם כל היום

בארזים נפלה שלהבת

אוצר הפרשה - נקודה מעובדת לשלחן שבת

משיעור כ"א אדר שני ע"א

אחרי כל אפשר לשאול שאלת תם: מדוע בכלל יש להביא דברים המסמלים את החטא והעוון? אם אדם רוצה להיטהר ולקבל רפואה, שיביא רק אזוב ותולעת שני, שמסמלים שפלות ועונה! לגבי שתי הציפורים כבר ראינו שיש גם ציפור חיובית, שעל החוטא ללמוד ממנה, אך מדוע עליו להביא את עץ הארז הגאווותן?!

על שאלה זו נתנו שתי תשובות:

א. הבאת עץ ארז היא כדי להזכיר לחוטא את מקור בעייתו, זכירת עברו הפילי' תהווה עבורו אות אזהרה לבל יתעה בשנית אחר מאוויי יצרו הרע.

ב. יותר חזק – עץ הארז לא מובא רק בתור זכרון כאוב מהעבר, להזכיר איך לא לנהוג, אלא גם מלמד את החוטא איך כן לנהוג, לעתים צריך להיות כעץ ארז! כלומר, לפעמים ענוות האדם מגיעה למקום לא טוב, לדוגמא כשמבקשים ממישהו שיעשה איזו טובה ליהודי אחר, הוא יכול לטעון 'מי אני שאעזור לו, איני מסוגל לעשות דבר כזה'. זו עונה פסולה! על האדם לומר 'כן, אני יכול! הקב"ה נתן לי כח וחוזק כארז על מנת לפעול טוב בעולם!'. כך הוא גם בנוגע לקיום מצוות שבין האדם לקונו, אפשר לטעון 'מי אני שאבוא לשמש בקודש לעשות מלאכת שמים בקיום התורה והמצוות? הרי אני יודע שאני אפילו פחות מאזוב ותולעת'. על כך עונה עץ הארז 'ודאי שמתאים לי לעבוד את ה', הרי יש בי חלק א-לוה ממעל ממש, יש בי כוחות נפלאים, מתנה משמים, ועלי להשתמש בהם!'. פעולה זו של 'ויגבה לבו בדרכי ה'', להפוך את האגו השלילי לעשייה חיובית, נקראת בחסידות "אתהכפא" –

השבת אנו קוראים שתי פרשיות, תזריע ומצורע, ששתיהן עוסקות בטהרה מנגעים. בתחלת פרשת מצורע התורה מונה ארבעה דברים שעל המצורע להביא לטהרתו: (א) שתי ציפורים (ב) חתיכת עץ ארז (ג) שני תולעת (ד) אזוב. מה מסתתר מאחורי ארבעת הדברים הללו וכיצד הם רומזים לטהרת המצורע?

כדי להבין מהי רפואת המצורע, נאבחן קודם את סבת מחלתו. אומרים חז"ל שהצרעת באה על האדם מדבורים של לשון הרע ורכילות. כותב רש"י שכנגד חטא זה מביא החוטא שתי ציפורים, המצפצפות ומדברות כל היום – סמל לפטופטים המיותרים של המצורע. בטעם להבאת שתי ציפורים דוקא (ולא אחת), מפרש הכלי יקר שהציפור ששוחטים היא כנגד הדבורים השליליים, אך את הציפור השניה משלחים לחיים על פני השדה והיא כנגד הדבורים החיוביים, דברי תורה, תפלה ועזרה לזולת – להורות שאין הדבור אסור אלא רק צריך להשתמש בו לטוב.

אמרנו שחטא המצורע הוא לשון הרע, אך מתחת לפני השטח, השרש שממנו השתלשל החוטא לדבורים כאלה הוא גסות הרוח וגאווה. כנגד בעיה זו מביא המצורע פיסה מעץ ארז, עץ גבוה וחזק שמסמל את הגבהות בנפש.

אם כן הציפורים והארז הם כנגד לשון הרע והאגו. מה עם שני התולעת והאזוב? בעוד שהראשונים מסמלים את העברות של המצורע, באים אלה לסמל את התקון – אם אדם התנשא כארז ופטפט כמו צפור דברים לא טובים, הרי כעת הוא צריך להשפיל את עצמו כאזוב וכתולעת וכך ייטרה.

הבאת עץ הארז מתוך כוונה למחוק את הגאווה – **הבדלה**, להבדל מהרע. הבאת עץ הארז בתור לימוד איך להשתמש בגבהות לעשייה חיובית ופורה – **המתקה**, החוטא לא רק מפסיק לעשות רע אלא אף לוקח את הכח שהשתמש בו לשלילה וכעת מנצל אותו לעבוד את ה' ברמה אחרת לגמרי – "כרשפי אש שלהבתי-ה".

להפוך את הרע לטוב, עד כדי שנעשה "הרע כסא לטוב", כח הרע והגאווה משמש את הצד הטוב.

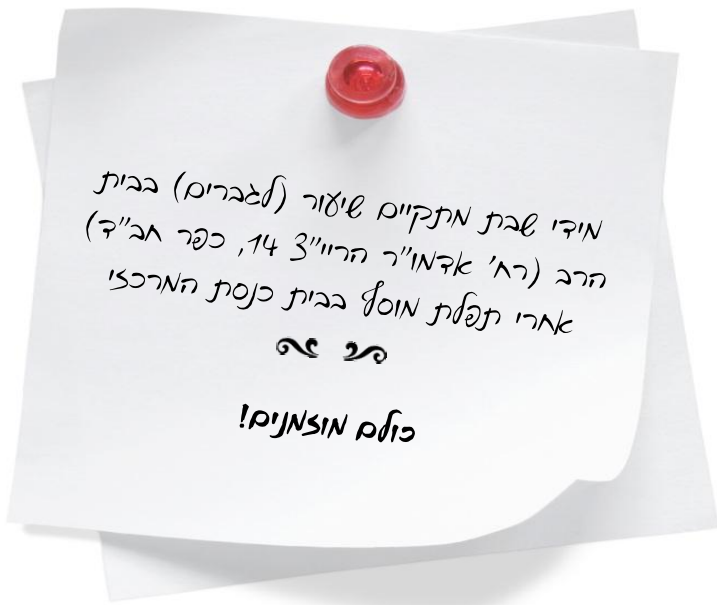
אם כן, מלבד הציפורים שהן טיפול בסימפטום של הגאווה כל שאר הדברים מטפלים בשרש בעיית הצרעת – הישות. מכל זה ניתן לבנות מודל של תיקון בדרך מורנו הבעל שם טוב, "הכנעה הבדלה המתקה":
הבאת אזור ושני תולעת – **הכנעה**, להורות על שפלות ונמיכות רוח.

ניגון כ"ז ניסן עז

הרב יצחק גינזבורג

p *mp* *pp* *p* *p*

sf *pp*

רוצה לקבל "ואביטה"?

רשימת נקודות ההפצה

050761899	ירושלים - גבעת שאול	0546610722	כפר חב"ד
0506166086	קרית מלאכי	0507951105	ראשון לציון
0584829829	גבעת רונן	0523003085	יצהר
0547827702	גוש שילה	0508884177	גוש עציון
0528989683	קרית ארבע חברון	0584006135	ירושלים - קטמונים
0507707161	צפת	0527580073	בני ברק

רוצה להקים נקודה במקום מאוריק? צלל 0523003085

ניתן להקדיש את 'ואביטה' לזכות יקיריכם ולזכות בהפצת שיצורי

הרב המאות אותקים השבוע!

elimiz770@gmail.com